

Jó estét Párizs!

Igenis, zötyögött, dobált a repülőgép. Mintha defektje lett volna. Igenis, izgultam. Líftezett a gyomrom, tudom, hogy marhaság, akkor is izgultam. Végig az úton.

Négy órával ezelőtt a Rózsadombon gyönyörű napsütésben gyömszöltük, pasziroztuk a bőröndöket, azután: taxi, kulcsok, hol az úllevelem? — viszontlátásra Tamasék, irjatok, Ferihegy! S már leszálltunk Párizsban. Itt ülünk a buszban, a város felé tartunk. Szakad rólam a víz, az izgalomtól is, a cipeléstől is, meg a páras, esőszagú hőségtől is. Kint az utcán (fantasztikus, hogy ez már egy párizsi utca) ömlik az eső, itt a buszban elviselhetetlen a hőség. Törőgetjük magunkat. De sokszor mondjuk otthon, villamoson, buszon: „Kinn ez nem fordulhat elő” — most meg rosszul vagyok. Mint a cigány: no, ez a hét is jól kezdődik. Már közel lehetünk, a ventilátort is bekapcsolják (miért csak most?), egyre több színes esernyő, meg kapucni, boldog izgalom fog el, pedig morogni szeretnék. Az első arc, akit meglátok Párizsban, egy hosszú magyar filmesbarátom Kicsi a világ! Szusszan a busz ajtaja, megérkeztünk az Invalides-ra. Szétnézünk a téren, ilyenkor valami szöveget kellene mondani, így is szoktuk: filmen is, színpadon is, „ez Párizs a lábaid előtt”.

Szégven, gyalázat, mi meg csak ezt fűjjük: megbeszéltük, hát akkor hol vannak Bélaék? Mit csinálunk? Hol fogunk lakni? Fáradt, beteg öregasszonyok vagyunk. Tehetetlenül ülünk a bőröndökön. Aztán nekifüldülünk

HUSZTI PÉTER:

Zsebben maradt levelek

Naplót nem írok, nem írtam soha, pedig az életben sok apró, szürkének tűnő, semmidolgot tartok fontosnak. Pedig engem is izgat az írás, szeretnék írni tudni. Igaz viszont, hogy festeni is szeretnék, meg zenét szeretni, leveget fűjni, szobrot faragni, házat, várost és díszletet tervezni. És minél többet elraktározni!

Amit képeslapokon, filmen és levelekben, fényképeken legszívesebben megőriznék: az ismeretlennel való találkozások. Ez nagyon iz-

gató! A távoli országok városai, utcái, házai, emberei, a váratlan, nem remélt találkozások, a rengeteg szépség és furcsaság, amely mellett gyakran fékezés, lassítás nélkül elrobogunk. Az emlékek utólag fényesednek ki, előjönnek, mint a hívóban a fénykép. Ezeket próbálom megfogni e levelekkel is, amelyeket nem tudtam vagy talán nem akartam elküldeni, így hát titokban, zsebben hazahoztam őket.

Hová? Keresünk egy szállodát, jó? — és beindul a motor: bőrönd fel, ajtón ki, lépcsőn le, térkép, metrójegy, beszállás, hőség, bűdös, kiszállás, bőrönd, lépcsőn fel, kérdezősködés, nem tudunk franciául. Hotel. Piros színek, kedves szemüveges bácsi, olaszul, németül próbálkozunk, szoba. Azt hiszem ez a tipikus garniszálló. Nagy ágy, kis mosdó, kis bidé, óriási tükör, kis asztal. Süppedő piros színek. Szóval megérkeztünk, itt fogunk lakni. Az ablakot kinyitjuk, beömlik a szörnyű túlköles és benzinszag. Most már nem tudunk beszélgetni a szobában sem. Este félhét, csúcsforgalom, Párizs.

Hát akkor jó estét, Párizs!

A császár embere

Július. Compiègne.

Kinn tikkasztó hőség. Itt bent kellemes hűvös van. Áhítatos csendben lépkedünk a csodálatos termekben. Szébbnél szebb bútorok, szőnyegek, intarziák, vázák, átlátszó, pehelykönnyű porcelánok, súlyos arany és ezüst étkészletek.

Alacsony, ráncos, furcsa emberke a vezetőnk. A császár mindig azt mondta — mondja így, mintha az emlékeimben keresgélne —, hogy Párizsban királynak, Versailles-ben császárnak, itt, Compiègne-ben pedig parasztnak érezte magát. S ahogy kinézünk az ablakon, tényleg a park itt sokkal meghittebb, személyesebb, mint a fenséges Versailles-ben. A bácsi az itt élt uralkodókról beszél, mind-egyikről hivatalosan, teljes címükkel, fényükkel, pompájukkal. Csak ha Napóleonról beszél, a császárról, akkor

nem mond se címet, se rangot, végül már csak úgy mondja „:” és ragyog a szeme.

Az utolsó és talán legszebb te-rembe, a könyvtárba érünk. Milyen gyönyörűek tudnak lenni a könyvek. Hát még ezek a kopott aranyba kötött, szigorúságot parancsoló soroza-tok. Hát ez tényleg ékessége a rezidenciának. A kis ember is koronát tesz a rajongással teli palotamutoga-tásra: beszél, nem veszi le rólunk a szemét (amely most zavartan, de huncutul hunyorog), kezével meglöki a könyvpolc egy szeletét, amely nyi-korogva elfordul és ez a titkos ajtó egy női budoárba vezet. — Itt ment át, ha látogatásra volt kedve — mondja a kis öreg, de úgy, mintha ezt csak nekünk mondaná és nem sze-retrné, ha mindenhol elfecsegnék.

Távolság

Rohan velünk a kis fehér Fiat, mint a fogfúró, olyan a hangja. Ismerősünk magyar francia. 35 éve él kint, tehát inkább francia. Gyermekei már mind Párizsban születtek, az életük, mindenük francia. Ahogyan az autót ve-zeti, az is. Gyorsan beszél, ahogyan munkájáról, életükről beszél, mesél és csak futólag a bajokról — az is fran-cia. Két ujjával fogja a kormányt, a másik kezével jobbra-balra mutogat, magyarul. Milyen szimpatikus ember. Dicsékszik, de nagyon finoman. Most már Pestről van szó. Minden megha-tódottság, úgyszólván minden nosztal-gia nélkül. Olyan utcákat, tereket mond, amiket én nem is ismerlek Pesten — háború előtti nevek.

Nem akar hazalátogatni?

Nem, nem — mondja ő. Az már egy más világ, mint amit én otthagytam. Furcsán hangzik, de látom a szemén, hogy ezt nagyon komolyan mondja. Kis ingerlékenység is van bennem. Lehet, hogy ennyire elmúlt benne ez az ország?

A kocsit hirtelen lelassul.

Nemsokára Chartres-ba érünk és meglátjátok a katedrális csillogó zöld réztornyát. Ezt a vidéket én Alföld-nek hívom. Pontosan olyan, mint a Kőrösök vidéke...

Mint a Kőrösök vidéke — elhall-gattunk.

Aztán, hogy egészen másról legyen szó, autómárkákról kérdezgetem. El-süvít mellettünk egy óriási Ford. Na, a háború előtt ennek egy ösével — biccent a Ford után — zötyögtem le Sopronig, négy és fél óra alatt. Az nagy dolog — mondom én — legalább 230 kilométer.

216 — mondja —, és a szeme nagy-n távolra néz, országutakon, ha-tárokon, elmúlt 35 éven túlra — pon-tosan 216!

Pályaválasztás

(Iskolai dolgozat az Adriai-tenger partján)

- Mi szeretnél lenni?
- Halász.
- Halász?
- Tengeri halász.
- És hol?
- Ráb szigetén.
- És milyen halász?
- Ráb szigetén, rákhalász.
- És miért?
- Azért, mert az jó!

Figyeltem, hogy él egy Ráb szigeti rákhalász.

Már a kikötő is gyönyörű. Hajnal-ban is, délben is, este is, éjszaka is.

Hajnalban persze csak a halhalászok dolgoznak. A rákhalász az komoly ember, az csak délután indul. Dél-után is csak hatalmas, gusztustalan húsdarabokat tett ki a sziget külön-böző pontjaira, többek között a mi tanyánkra is. Ezek a húsok a napon elkezdtek rohadni. A rákhalász két-három napig nem is foglalkozott az ügygel, mi viszont hanyatt-homlok menekültünk az elviselhetetlen bűz elől. Ez a rákhalász ellen szól, de sajnós, senki sem tökéletes.

Pár nap múlva tintahalat vacsoráz-tunk és vörösbort iszogattunk — szemben a tanyánkkal, ahonnan ki-üzettünk —, egy lampionos partmenti kiskocsmában. Váratlanul feltűnt a rákhalász csónakja és halkán siklott a tükörsíma vízen. Most jön a csoda! A romlott, bűdös húson hemzsegték a hatalmas, gyönyörű rákok lakmároz-tak, nem vettek tudomást a rákha-lász éles reflektoráról és talán arról is csak később, hogy a rákhalászunk egy falapáttal, nyugodt mozdulatokkal berámolta őket a csónakba.

Másnap a kikötő egyik lehangula-tosabb vendéglőjében rákot ettünk. Csodálatos volt. A nyüzsgő, forgó hul-lámzó színes tömegben egyszer csak észrevettük a halászunkat. Gumicsiz-mában, több évtizedes nadrágban, ingben, izzadtan, de nagyon jelentő-ségteljesen beszélt, illetve bevonult a vendéglőbe, nem szólt egy szót sem, körül sem nézett, nem köszönt senki-nek, cigarettát sodort, a tulajdonos már hozta is a nagy üveg jéghideg bort. Nagyot húzott belőle, pőfékelt, láthatóan boldog volt és elégedett. Irigykedve néztem a magabiztosságát, az erejét, a nyugalalmát, napszíta rán-cos arcát, ahogy elnézett a tenger felé.

Hát ekkor döntöttem el, hogy én igazán halász szeretnék lenni. És ha választani is lehet, akkor Ráb szige-tén, rákhalász.

Gyertyák

Fájó szívvel gondolok Novogyevi-csire, a kolostorra és a temetőre. Nemcsak a szépségre, az áhitatra, az ikonokra, a zsúfolt kolostorra, ahol kristályének mellett békésen megfér-tek a fénylőfejű boldogok, a beesett gyógyulni akarók, a felravatolozott halottakkal; hanem fájt szívvel gon-dolok ránk, barátokra, a gyertya-asztal körül, ahogy vékony gyertyákat gyújtottunk és mindannyian hittük, hogy ez a meghatott pillanat és az utazás mégjobban összefog és majd a fárasztó, idegtépő hétköznapokon is összetart minket.

Az idő rohan!

Ha mostanában találkozom veletek, barátaim, bizony szeretnék nyakon-fogni Titeket és elrepülni Novogyevicsibe, újragyújtani azokat a barát-ságggyertyákat, mert itthon valahogy nagyon-nagyon messze kerültünk egy-mástól.

